

Keskkond

Keskkonna peadirektoraadi ajakiri

Eurooplastele

Kaitstes Euroopa bioloogilist
mitmekesisust

EUROOPA
KOMISJON

keskkond

EFE juhtkiri

Iga viie aasta tagant toob uus Euroopa Komisjon endaga kaasa uued inimesed ja organisatsioonilised muudatused. Keskkonna peadirektoraadile on see tähendanud uut volinikku – Janez Potočnik, varasem teadusvolinik.

Käesolevas numbris räägib ta oma vaadetest uues ametis. Mõned keskkonna peadirektoraadi varasematest vastutusalaadest, sealhulgas geneetiliselt muundatud organismid ja kodanikukaitses, on läinud komisjoni teiste osakondade alla, ning loodud on terve uus peadirektoraat, mis tegeleb kliimapolitiikaga. Sel on mitmeid eeliseid. See kindlustab keskkonnavalitsusele kindlama koha kõigis ELi poliitikates, samuti seisab keskkonna eest nüüd koguni kaks volinikku. See võib eriti oluliseks osutada tulevase 2020 majandusstrateegia puhul, mille keskmes on keskkonnasõbralik majanduskasv ja ressurside tõhus kasutamine.

Samuti aitavad toimunud muudatused keskkonna peadirektoraadil enam keskenduda oma põhiülesannetele, näiteks Euroopa bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisele ja ELi valitsuste poolt heaks kiidetud meetmete ellurakendamise kindlustamisele.

Oma eesmärkide täitmisel loob keskkonna peadirektoraat jätkuvalt partnerlusi ja liite teiste Euroopa ning riikliku tasandi poliitikakujundajatega, samuti valitsusväliste organisatsioonidega, kasutades kaasaegset ja usaldusväärset teadusinfot, näitamaks, et jätkusuutlikule majandusele pühendumine tuleb kasuks nii majanduslikus kui ka keskkonna mõttes.

Volinik Potočnik on kindlalt otsustanud sõnad tegudeks muuta, et viie aasta pärast oleks võimalik saavutatule uhkuse ja rahuloluga tagasi vaadata.

KESKKONNATEEMAD INTERNETIS

Kas tahate teada, mida Euroopa Liit keskkonna kaitsmiseks teeb, mis on integreeritud tootepoliitika või millised on ökomärgise saamise tingimused? Kõige selle kohta saate teavet keskkonna peadirektoraadi veebilehelt: ec.europa.eu/environment/index_et.htm

ÕIGUSALANE TEAVE

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas väljaandes leiduva teabe kasutusviiside eest; samuti mitte võimalike vigade eest, mis võivad vaatamata hoolikale ettevalmistusele ja korduvale kontrollimisele siiski ilmneda.

Trükitud taaskasutatud paberile, millele on antud ELi ökomärgis (ec.europa.eu/environment/ecolabel)

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2010

ISSN 1831-5771

© Euroopa Liit, 2010

© Illustratsioonid: Laurent Durieux

Allikale viitamisel on teksti reprodutseerimine lubatud.

Fotode reprodutseerimine ei ole lubatud.

Printed in Belgium

Keskkond Eurooplastele

ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm

TEAVE VÄLJAANDE KOHTA

Keskkond Eurooplastele on kord kvartalis ilmuv väljaanne, mida annab välja Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat. See on saadaval bulgaaria, hispaania, tšehhi, saksa, eesti, kreeka, inglise, prantsuse, itaalia, leedu, poola, portugali ja rumeenia keeles.

Tellimine on tasuta.

Võite ajakirja tellida, kasutades ajakirjas olevat tellimusvormi või internetis aadressil ec.europa.eu/environment/ mailingregistration/main/ mailing_reg.cfm

Peatoimetaja: Róbert Konrád

Korraldaja: Jonathan Murphy

Lisainfo saamiseks võtke palun ühendust teabeosakonnaga: ec.europa.eu/environment/env-informa/

Teave ja dokumendid:

ec.europa.eu/environment/env-informa/

Keskkond Eurooplastele veebileht:

ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm

Sisu

- 03 Euroopa bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise uue strateegia ettevalmistamine
- 06 Maapinna väärtustamine
- 07 ELi metsade kliimamuutusteks ettevalmistamine
- 08 Sloveenia: rukkiräägu pikaajalise kaitse tagamine
- 09 Roheline Nädal: tähelepanu keskmes on bioloogiline mitmekesisus
- 10 Uus keskkonnavolinik tutvustab prioriteete
- 12 ELi esimene kliimameetmete volinik
- 13 Tuginedes Kopenhaageni kokkuleppele
- 14 Olelusringipõhise mõtteviisi rakendamine paremate keskkonnavalitsuste valikute tegemiseks
- 15 Uued väljaanded / Agenda
- 16 2010 Euroopa keskkonnavalitsuste ettevõtlusuhindade konkursi finalistid

Euroopa bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise uue strateegia ettevalmistamine

Ehkki Euroopa Liidul ei õnnestunud saavutada esialgset eesmärki – peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine aastaks 2010 – valmistab liit ette uut strateegiat oma rikkalike ja mitmekesiste ökosüsteemide, liikide ja geenide säilitamiseks. Lähtudes märtsis toimunud ELi nõukogu kohtumisel bioloogilise mitmekesisuse osas vastu võetud visioonist ja eesmärgist, tugineb strateegia minevikuõppetundidele ning sätestab rangemad meetmed selle eesmärgi saavutamiseks aastaks 2020 ja ambitsioonika tulevikuvaate aastaks 2050. Sobivalt töötatakse seda välja just rahvusvahelisel bioloogilise mitmekesisuse aastal.

ELi kohustused bioloogilise mitmekesisuse osas

- ⊙ Peaesmärk on peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemide teenuste seisundi halvenemine ELis aastaks 2020 ja need võimaluse piires taastada, suurendades samal ajal ELi panust maailma bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ärahoidmisesse.
- ⊙ Pikaajaline visioon, et aastaks 2050 on Euroopa Liidu bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemide teenused – selle looduskapital – kaitstud, väärtustatud ja asjakohaselt taastatud bioloogilise mitmekesisuse väärtuslikkuse ja selle üliolulise panuse osas inimeste heaolusse ja majanduslikku õitsengusse, nii et välditaks bioloogilise mitmekesisuse kadumisest põhjustatud katastroofilisi muutusi.

Bioloogilise mitmekesisuse vähenemine on kliimamuutuse kõrval maailma keskkonna ees seisvaid suurimaid ohte. Ja loodus ei ole siin ainuke ohver. Keskkonna halvenedes, avastavad kohalikud kogukonnad, et kannatada saavad elustiil, esmatarbekaupadega varustus ja sissetulekud.

Hetkel vormub uus strateegia, alates uue eesmärgi vastuvõtmisest aastaks 2020, nagu soovisid ELi keskkonnaministrid märtsis 2009, kui oli saanud selgeks, et kaheksa aasta eest püstitatud eesmärk peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine aastaks 2010, ei täitu. Euroopa Komisjon esitas vastuseks ministrite üleskutsele jaanuaris 2010 – otse rahvusvahelise bioloogilise mitmekesisuse aasta alguses – variantid bioloogilise mitmekesisuse uue visiooni ja eesmärgi kohta pärast aastat 2010.

Kahe kuu jooksul andsid ELi valitsused oma poliitilise õnnistuse kõige ambitsioonikamale neljast komisjoni poolt välja käidud 2020. aasta eesmärgist. See kohustab liitu rakendama meetmeid nii oma piirides kui väljaspool neid, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise suundumust tagasi pöörata (vt tekstikast).

Probleemi ulatus

Euroopas ähvardab väljasuremine üht imetajaliiki kuuest. Eriti suures ohus on mereimetajad, väljasuremine ähvardab ka linnuliike. Euroopa imetajatest rohkem kui

veerandi puhul on arvukus vähenemas. Ülemaailmselt on olukord veelgi süngem. Mitmete usaldusväärsete uuringute tulemused näitavad, et liigid hävivad tavapärasest 100 kuni 1 000 korda kiiremini ja 60% maailma ökosüsteemide teenustest on viimase 50 aasta jooksul kahjustunud.

Vähenedes on palju põhjuseid: elupaikade hävimine ja nende seisundi halvenemine, muutused maakasutuses, loodusvarade piiramatu kasutamine käsikäes mittesäästivate tavade, näiteks ülekalastamine, invasiivsete liikide sissetoomine ja saastatus. Aina enam kahju tekitavad ka kliimamuutused. Eeltoodule lisandub surve, mida tekitab rahvaarvu kasvamine, tarbimise suurendamine inimese kohta ja suutmatus loodusvarasid võimalikult efektiivselt jaotada. Avalikkus ei ole piisavalt teadlik probleemi ulatusest, kuidas see neid puudutab ning mis rollid ja vastutus on bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu võitlemisel igal inimesel.

Paljud ökosüsteemid on jõudmas punkti, kust ei ole enam tagasiteed. Ökosüsteemid, kus valitseb liikide suur mitmekesisus, on stabiilsemad, produktiivsemad ja vähem haavatavad väliste ärritajate poolt. Mitmekesisuse vähenemisel nende haavatavus kasvab. Bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ohustab ka kliimaeesmärke ja nurjab meie kindlustuse kliimamuutuste vastu, sest loodus on kõige efektiivsem kliima reguleerija ja suurim CO₂ talletaja.

Ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse majanduslikke aspekte käsitlev uuring (TEEB)

Uuring, mida haldas ÜRO keskkonnaprogramm ning toetasid Euroopa Komisjon ja Saksa, Briti, Norra ja Hollandi valitsused, on suur rahvusvaheline algatus, mis rõhutab bioloogilise mitmekesisuse kadumise ja ökosüsteemide seisundi halvenemise kasvavat kulukust. See koondab eriteadmisi teaduse, majandusanalüüsi ja poliitikakujunduse vallast. Lõpparuanne avaldatakse nii, et see langeks kokku bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste koostumise ja Jaapanis Nagoyas.

Kui ökosüsteemid on kord juba hävitatud, ei saa neid asendada. Täpselt samamoodi, nagu 2-kraadine temperatuuritõus maailmas viiks katastroofiliste kliimamuutusteni, on bioloogilise mitmekesisuse vähenemisel kaugeleulatuvad tagajärjed meie planeedile, ja mitte ainult meie keskkonnale.

Teiste ebameeldivate tagajärgede hulka kuuluvad ka suured majanduslikud kulud. Need ulatuvad hinnanguliselt 50 miljardi euroni aastas. Hiljutine ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse majanduslikke aspekte käsitlev uuring (The Economics of Ecosystems and Biodiversity, TEEB – vt tekstikast) pani suutmatusele loodust kaitsta ligikaudse hinnasildi. Selle järgi nõuaks tegevusetus maismaalooduse bioloogilise mitmekesisuse kadumise osas 2050. aastaks 7% globaalsest tarbimisest.

See toob kaasa ka inimkulud. Miljonite inimeste peatoidus sõltub meie bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide harmoonilisest funktsioneerimisest. Arengumaades võib see olla sõna otseses mõttes elu ja surma küsimus. Maailma teistes, arenenumates osades, võib suutmatust bioloogilist mitmekesisust alal hoida, eriti põllumajandus- ja kalanduskogukondade puhul, pöörata suhtelise jõukuse kitskuseks.

Perspektiivid

EL on möödunud kümnendil nii mõndagi olulist korda saatnud. Natura 2000 kaitsealade võrgustik katab nüüd peaaegu viiendiku liidu territooriumist. See laieneb veelgi ja peatab tähtsate elupaikade, näiteks märgalade hävimise. Meie bioloogilist mitmekesisust aitavad säilitada ka linde ja mereelustikku kaitsvad ning veekvaliteeti parandavad meetmed.

Ent mitmed tegurid ei lasknud ELil täita oma esialgset 2010. aasta eesmärki. Ebaõnnestumise põhjuste hulka kuulub Euroopa looduskaitset käsitlevate õigusaktide ebaühtlane rakendamine, seatud eesmärkide täitmise ebapiisav rahastamine, lüngad poliitikates

ja teadmistes ning suutmatust juurutada bioloogilise mitmekesisuse kaitset teistesse poliitikatesse.

Neid õppetunde võetakse uuele strateegiale elu sisse puhudes arvesse. Tähtsaim uuendus on Kopenhaagenis asuva Euroopa Keskkonnaagentuuri koostatav uus ELi bioloogilise mitmekesisuse võrdlustase, mis ilmub suvel. Koos täiustatud hindamisindikaatoritega võimaldab see esmakordselt mõõta nii 2020. aasta eesmärkide suunas liikumise kvaliteeti kui ka kvantiteeti.

Lisaks põhieesmärgile hõlmab strateegia ka alleesmärke, mis keskenduvad erinevatele sektoritele, survetele ja ökosüsteemidele, fikseerimaks markerid 2020. aasta eesmärgile jõudmise viiside osas. Rõhk asetatakse kliimamuutuste eeskuju järgimisele ja bioloogilise mitmekesisuse säilimise olulise integreerimisele kõigisse asjaomastesse ELi sise- ja välispoliitikatesse, alates kalandusest ja regionaalarengu programmidest kuni välisabi kavadeni.

Järgmised sammud

Komisjon esitab ELi uue bioloogilise mitmekesisuse strateegia aasta lõpuks.

Uue strateegia ettevalmistus sobitub ELi läbirääkimispositsioonidega bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsil, mis toimub oktoobris Nagoyas (Jaapanis), et leppida kokku uus üleilmne strateegiline bioloogilise mitmekesisuse plaan perioodiks pärast aastat 2010.

Liit, olles teadlik sellest, et edukas bioloogilise mitmekesisuse strateegia eeldab tõhusaid piirkondlikke, riiklikke, Euroopa tasandi ja rahvusvahelisi meetmeid, kohustub muutma selle globaalse leppe võimalikult ambitsioonikaks.

Valitsustevaheline bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide teenuste platvorm (IPBES)

EL toetab jõupingutusi platvormi loomiseks, mis kordaks valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli edu. Selle roll oleks arendada toetust bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu suunatud meetmetele, hinnates ja lisades usaldatavust olemasolevatele teaduslikele tõenditele ning aidates lülitada tavapärasesse poliitikakujundusse bioloogilise mitmekesisuse huve.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/intro/index_en.htm

Maapinna väärtustamine

Muld, pinnas, maa – nimetused on erinevad, kuid see on kõikjal meiega. Ta on peamine ja asendamatu ressurss ja planeedi keskkonna heaolu oluline koostisosa. Kuid teda ähvardavaid ohte, temas peituvaid omadusi ja tema kasutegureid mõistetakse endiselt laialdaselt valesti. Euroopa Komisjoni uus uuring heidab valgust maapinnale, millel me kõnnime.

© iStockphoto

Aruanne esitatakse ametlikult Brüsselis 23.-24. septembril toimival konverentsil, mille teemaks on "Pinnas, kliimamuutused ja bioloogiline mitmekesisus – kus me oleme?"

Aruande üks autoritest, Madalmaade Ökoloogia Instituudi professor Wim Van der Putten, osaleb Rohelise Nädala istungil teemal: "Elu maapinnas, millel me kõnnime – kas see on tähtis?"

Muld on koduks rohkem kui ühele neljandikule kõigist elavatest liikidest. Üks teelusikatäis aiamulda võib sisaldada tuhandeid liike ja miljoneid isendeid, bakterite biomass parasvöötme rohumaa mullas võib ulatuda 1-2 tonnini hektari kohta – mis võrdub umbes ühe või kahe lehma kaaluga.

Meie toidu, riiete, ehitusmaterjalide, puhta vee ja puhta õhu olemasolu sõltub pinnasest. Maapinnast pärinevad ka sellised antibiootikumid nagu penitsilliin ja streptomütsiin. Muld vabastab toitaineid, mida saavad kasutada taime- ja muud organismid. Samuti on maapind suur süsinikuladustaja, aidates võidelda ülemaailmse soojenemisega.

Agas kui ohtu sattuvad erinevad mullaorganismid, nagu praegu on juhtunud, langeb maapinna võime oma olulisi ülesandeid täita ohtlikult madalale tasemele.

Ohtude esiletõstmine

Euroopa Komisjonile koostatud uus aruanne *Mulla bioloogiline mitmekesisus: funktsioonid, ohtud ja meetmed poliitikakujundajatele* pakub kõige laialdasemat ülevaadet olemasolevatest teadmistest mulla bioloogilise mitmekesisuse, selle panuse kohta ökosüsteemi teenustesse ja selle asjakohasusest inimühiskonna jätkusuutlikkuse jaoks.

Aruandes tunnistatakse, et meie teadmistes on veel suuri lünki. Näiteks tuntakse ainult

1% mulla mikroorganismide liikidest. Lisaks tähelepanu juhtimisele arvukatele rollidele, mis on meie igapäevaelus mullastikul, tuuakse uuringus esile selle hävimist põhjustavad tegurid.

Mulla rikkust hävitavad sobimatud tootmisviisid, ülekarjatamine, taimestiku eemaldamine, puudulik niisutussüsteem, metsade maharaiumine, linnastumise kasv ja muud inimtegevusest tingitud muudatused. Hiljutiste hinnangute kohaselt ulatuvad pinnase degradeerumisest tulenevad kulud EL-25 liikmeriikides umbes 38 miljardi euronni aastas. Raha on sõna otseses mõttes maha visatud.

Siiani ei ole piirkondlikud, riiklikud, Euroopa ega rahvusvahelised õigusaktid mullastiku bioloogilise mitmekesisusega tegelenud ja ainult üheksa liikmesriiki on välja töötanud mullakaitse seadused. See peegeldab nii teadmatust ressursi väärtusest kui ka teema keerukust.

Euroopa Komisjon, keda toetas Euroopa Parlament, esitas 2006. aastal mulla kaitseks seaduse eelnõu. Seda blokeerisid üksikud liikmesriigid. Kuid, nagu aruandes rõhutatakse, tegevusetus ei aita eesmärki saavutada.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/soil/index_en.htm

ELi metsade kliimamuutusteks ettevalmistamine

Euroopa metsad on üks ELi tähtsamaid loodusvarasid. Kuid kliimamuutus esitab neile palju väljakutseid alates temperatuuritõusust hävitavate tormide ja metsatulekahjudeni, bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja sissetungivate võõrliikide ilmumiseni. Neid probleeme kirjeldatakse uues komisjoni rohelises raamatus, mis on mõeldud avaliku debati käivitamiseks teemal, kuidas EL saaks kõige paremini aidata liikmesriikidel kindlustada tervislikku tulevikku meie maastiku väärtuslikule detailile.

Me kõik seostame metsi looduse iluga. Kuid metsad täidavad ka paljusid elutähtsaid funktsioone, mis parandavad meie elu ja ümbritsevat keskkonda.

Nad pakuvad töökohti, sissetulekut, tööstuslikke toormaterjale ja taastuvat energiat. Metsad on erilised alad lõõgastuse, turismi ja sporditegevuse jaoks. Nad esindavad olulist bioloogilise mitmekesisuse kogumit, kaitsevad linnu ja külasid paljudes Euroopa osades, reguleerides ilma ning hoides ära maalihkeid, mudavooge ja laviine mägi piirkondades. Nad säilitavad ja puhastavad vett, parandavad mullaviljakust ja peatavad erosiooni.

Olulise lülina globaalses süsiniktsükli, annavad nad panuse kliimamuutuse vastasse võitlusse. Metsad eemaldavad CO₂, peamist kasvuhoonegaasi, atmosfäärist ja säilitavad seda oma biomassis ja pinnases. Terved kasvavad puud toimivad CO₂ sidujana, kuid kui neid raiutakse, põletatakse või kahjustatakse tule, tormide või kahjurite poolt, saavad neist CO₂ allikad, mis vabastavad süsinikku atmosfääri.

Viimastel aastatel on suurenenud loodusõnnetuste hulk ja tormikahjustustest on saanud nüüdseks kõige destruktivsem oht metsadele parasvöötme Euroopas. Lisaks muudab temperatuuritõus tervete piirkondade sobivust teatud puutüüpidele, viies liikide muutumisele ja mõjutades nende kasvupotentsiaali.

Subsidiarsuse printsiibi kohaselt lasub metsapoliitika pädevus eeskätt liikmesriikidel, kuid komisjon uurib võimalusi, kuidas lisada väärtust riiklikele programmidele. Roheline raamat keskendub sellele, kuidas kliimamuutused muudavad metsade majandamist ja kaitset ning kuidas ELi poliitika peaks arenema, et tõhustada panust liikmesriikide algatustesse.

Komisjon otsib vastuseid mitmetele küsimustele. Erilist huvi pakub, kas teatud piirkonnad on kliimamuutuste mõjude poolt haavatavamad kui teised, võimalik vajadus tulevaste ELi meetmete järele ning kuidas parandada saadaolevat teavet metsade kohta.

Perspektiivid

Avalike konsultatsioonide periood kestab juuli lõpuni. Enne seda teeb Hispaania ELi eesistujariigina, kes korraldas kõrgetasemelise metsade kaitse teemalise kohtumise Hispaanias Valsainis 6.-7. aprillil 2010, ettevaate juunis toimuvale Euroopa keskkonnaministrite nõukogule, et leppida kokku järelduste osas, kuidas metsi paremini kliimamuutuste vastu ette valmistada. Probleemi arutatakse ka huvigruppide kohtumisel Rohelisel Nädalal juunis 2010. Nende erinevate sisendite põhjal kaalub komisjon, kas viia see algatus järgmisesse staadiumi, valmistades järgmisel aastal ettevalge raamatu.

ELi metsad

- ⊙ Katavad ELi umbes 176 miljonit hektarit (mis võrdub rohkem kui 4% liidu maismaapiirkonnast).
- ⊙ Olles pidevalt laienenud üle 60 aasta, moodustavad nüüd üle 5% maailma metsaaladest.
- ⊙ Pakuvad otsest tööhõivet ligikaudu 350 000 inimesele.
- ⊙ Neil on ligikaudu 16 miljonit omanikku.

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/forests/fprotection.htm>

Vastukajad saata:

ENV-U43-sector-forest@ec.europa.eu

☉ Sloveenia: rukkiräägu pikaajalise kaitse tagamine

“Kosec” on LIFE Nature projekt, mis aitab säilitada rukkirääku – linnuliiki, mis on ohus kogu maailmas.

Rukkirääk (*Crex crex*), kelle nimi tuleneb sellest, et tema häälsust võib kirjeldada “krääkimisena” (kahesilbiline “krääk-krääk”), kuulub samasse (ruiklaste, *Rallidae*) sugukonda lauge (vesikana), ruige (rookana) ja taidiga (tiigikana), kuid erinevalt suuremast osast oma sugulastest elab tema kuival maal. *Crex crex* on üks ülemaailmselt ohustatud liike, ta on kirjas loetelus linnudirektiivi I lisas ja Berni konventsiooni II lisas.

Sloveenias leidub seda linnuliiki märkimisväärsel hulgal (umbes 250 laulvat isaslindu) Cerknica järve ümbruses, Ljubljansko Barje tasastel põldudel ja Nanošćica jõe kallastel.

Ajalooliselt hõlmasid need kolm piirkonda suuri rohumaa-alasid, kust said kariloomad sööta ja kohalikud talunikud heina. Kuid traditsioonilisest põllumajandusest on

loobunud ja kultiveerimata maal vohav taimestik on rukkirääkude jaoks liiga tihe. Teistes piirkondades, vastupidi, hakkab sellele linnuliigile ohtu kujutama põllumajanduse intensiivistumine.

LIFE Nature projektis “Kosec” (*Crex crex*) on püstitatud eesmärk luua kaitsemeetmed, mis tagaksid rukkiräägu pikaajalise ja eduka kaitse Sloveenias ja linnudirektiivi rakendamise kiirendamise riigis.

Siiani on saavutatud häid tulemusi. Nende hulka kuulub riiklik programm rukkiräägu kaitseks aastatel 2005-2015 ja rukkiräägu riikliku seire kava väljatöötamine. Veel üks oluline väljund poliitilisel tasandil on olnud rukkiräägu ja teiste Natura 2000 aladel elutsevate ohustatud märgalade lindude kaitseks mõeldud põllumajanduse keskkon-

napoliitika kava rakendamine. Selles kavas pakutakse põllumajandustootjatele uusi stiimuleid, et korraldada rukkiräägu elupaikade kaitset Natura 2000 aladel.

Rukkiräägu potentsiaalsete asualade suurendamiseks renditi või osteti krunte kolmes piirkonnas, kus seda linnuliiki on leitud.

Projekti käigus katsetati edukalt uuenduslikku linnusöbralikku niitmistehnikat ja põllumajandustootjate esialgselt vastupanust hoolimata on see lõpuks projekti piirkondades heakskiidu leidnud ja laialdaselt nähtav.

Ljubljansko Barje jõe äärde on ehitatud lindude jälgimiseks vaateplatvorm, mille valmistamisel kasutati kohalikke ja looduslikke materjale, et sulandada see peenetundelisel ja diskreetsel moel märgala maastikusse.

Pikaajalise tuleviku loomine *Crex crex*i jaoks

Hea infovahetus ja koostöö põllumajanduse ja maaelu arengu vallas asjakohaste avalik-õiguslike institutsioonide ja eelkõige kohalike põllumajandustootjate nõustamisorganisatsioonide vahel annab hea aluse pikaajalisele kaitse korraldamisele projekti piirkondades. ☉

Lisateave

Projekti number: LIFE03 NAT/SLO/000077
<http://ec.europa.eu/life>, www.life-kosec.org

🎯 Roheline Nädal: tähelepanu keskmes on bioloogiline mitmekesisus

Tänavune Euroopa keskkonnapoliitika esimene aastakonverents Roheline Nädal toimub 1.-4. juunini Brüsselis. Neli päeva kestvatel aruteludel, läbirääkimistel ja üritustel rõhutatakse meie ökosüsteemide, liikide ja geenide tervise kaitsmise tähtsust ja meie ees seisvaid ohte, kui me ei kaitse seda rikkalikku pärandit.

Bioloogiline mitmekesisus on tänavune ÜRO rahvusvaheline aastateema. Oktoobrikuus peaks Jaapanis, Nagoyas jõutama globaalsele kokkuleppele uue bioloogilise mitmekesisuse strateegia osas. Kaks kuud hiljem esitab Euroopa Komisjon oma kava bioloogilise mitmekesisuse hävitamise peatamiseks ELis aastaks 2020.

Roheline Nädal, mis leiab aset juba kümnenadat aastat, toob kokku silmapaistvad eksperdid, et esitada ja arutada aktuaalseid küsimusi,

vahetada parimaid tavasid ja pakkuda huvirühmadele võimalust jagada oma ideid ja muresid üha suuremaks paisuvas arutelus.

Bioloogilise mitmekesisuse kadumist uuritakse mitmest erinevast vaatenurgast. Istungitel kaalutakse võimalusi, kuidas juhtida otsusetegijate tähelepanu olulisele sidemele looduse ning majanduse ja poliitika vahel, olgu selleks siis eeskirjad või stiimulid, mis võiksid soodustada bioloogilise mitmekesisuse suhtes sõbralikke ärimudeleid.

Erilist tähelepanu pööratakse bioloogilist mitmekesisust puudutavatele küsimustele seoses meie ookeanide, mulla, metsade, linnakoe ja inimeste tervisega; bioloogilise mitmekesisuse rollile toiduohutuses ja panusele, mida saab iga inimene anda oma käitumist muutes.

Konverentsi kõnelejad, partnerlus, kõrvalüritused

Roheline Nädal toob kokku hulga juhtivaid valdkonna praktikuid. Peamiste sõnavõtjate hulka avaistungil kuuluvad ELi keskkonnavolinik Janez Potočnik, Rahvusvahelise Looduskaitseliidu (IUCN) president dr Ashok Khosla ja uuringu "Ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse ökonomika" (The Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB) juht Pavan Sukhdev.

Lõpuistungil võtavad teiste hulgas sõna Euroopa kliimameetmete volinik Connie Hedegaard ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniosaliste 10. konverentsi (COP10) Jaapani saadik Kyoshi Araki. Tegemist on tulevikku suunatud üritusega, kuna osalejad seavad eesmärged Nagoya kohtumiseks oktoobris.

Kuna konverentsi korraldab Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat, on Roheline Nädal vaid üks samu tulemusi silmas pidavatest üritustest. Kaasatud on ka teised komisjoni osakonnad, mis vastutavad humanitaarabi jagamise, põllumajanduse arengu, merenduse ja teadusuuringute eest, aga ka mitmed valitsusvälised ja rahvusvahelised organisatsioonid, nagu näiteks regioonide komitee ja mõttekoda Friends of Europe.

Kõrvalürituste hulka kuuluvad arvukad väljapanekud stendidel, fotonäitus Euroopa Komisjoni Berlaymonti hoone juures, film, muuseumide külastused ja seltskondlik koosviibimine.

Lisateave

*Roheline Nädal 2010
Sissepääs on tasuta, kuid soovijad peavad end eelnevalt internetis registreerima.
ec.europa.eu.greenweek*

Uus keskkonnavolinik tutvustab prioriteete

Janez Potočnik on pärast viit aastat tööd teadusvolinikuna nüüd asunud keskkonnavoliniku kohale. Ta räägib ajakirjale *Keskond Eurooplastele* oma prioriteetidest ja üldistest poliitilistest lähenemistest valdkonnas, kus tänased ja homsed otsused kujundavad meie ümbrust aastakümneteks.

© Lionel Flageul

// XXI sajand on hapruse sajand //

“Habras” on kujund, mida keskkonnavolinik meie elukeskkonna kirjeldamiseks tihti kasutab. Nagu ta ütles jaanuaris voliniku-kandidaatide kuulamise käigus Euroopa Parlamendis: “XXI sajand on hapruse sajand.”

Arvestades erinevaid keskkonnavalasid, majanduslikke ja muid ohte ning aina suurenevaid vastastikuseid seoseid ja sõltuvusi meie planeedil, pole selline hinnang üllatav. Vastumeetmena rõhutab majandusteadlase taustaga Sloveenia endine Euroopa asjade minister säästvuse austamise tähtsust ja tõhusa ülemaailmse juhtimise kavandamist.

“Maailm, milles me elame, on muutumas omamoodi globaalseks külaks. Ma arvan, et selle mõistmine toetab selgelt minu jätkusuutlikkuse suuna rõhutamist ning ohutu keskkonna tagamise tähtsust ja kõige selle hoidmist, mis keskkonna juurde kuulub. Ja seda mitte ainult meie, vaid ka tulevaste põlvkondade jaoks,” selgitab ta.

Oma väite toetamiseks osutab volinik Potočnik võimalikele tagajärgedele, mis võivad kaasneda sellega, et hariliku tuuni kaitsmise meetmeid ei õnnestunud sel kevadel rahvusvahelisel tasandil heaks kiita.

“Tegelikult probleemiks on loodusele ja tuunile tehtud kahju sotsiaal-majanduslik tagajärg. Need väärtused on minu jaoks alati olulised olnud. Tegelikult on see filosoofia üsna lihtne: kõik, mis ei ole säästlik, ei ole ka jätkusuutlik,” ütleb ta.

Ressursside tõhusam kasutamine

Tihe koostöö kaasvolinikuga on tema läbivaks tööstiilik. Oma ametisoleku esimeste nädalate jooksul on Janez Potočnik rääkinud talupidajate võimalikust rollist keskkonna parandamisel, uurinud Euroopa õigusaktide rakendamise tõhustamist kemikaalide ohutuse tagamiseks ja olnud kaasatud uue Musta mere keskkonnastrateegia väljatöötamisse.

“Minu jaoks on see oluline,” ütleb ta. “Kui tahan ressurside kasutamise tõhustamisel edu saavutada, pean tegema head koostööd kõigi kolleegidega, kes on vastutavad oluliste valdkondade eest. Praktiliselt tuleb iga tõstatatud küsimuse lahendamiseks töötada käsikäes.”

Voliniku peamiseks eesmärgiks on ressurside tõhusa kasutamise seadmine ELi poliitika keskmesse. Kontseptsioon on juba kindlalt kaasatud ELi 2020. aasta majandusstrateegiasse ja hr Potočnik püüab nüüd keskkonnakaitset muuta keskkonna väärtustamiseks.

“Peame oma otsuste tegemisel väärtustama keskkonda. Me ei saa taandada keskkonda ainult majanduslikele näitajatele, peame leidma võimalusi, kuidas minna kaugemale meie SKP-kinnisideest,” selgitab ta.

Tähelepanu juhtimine bioloogilisele mitmekesisusele

Üha väheneva bioloogilise mitmekesisuse säilitamine Euroopas on volinik Potočniku teine oluline prioriteet. See probleem oli tema uues ametis peetud esimese avaliku kõne teemaks ja detsembriks tuleb tal esitada üksikasjalik strateegia. Ta väljendab selgelt, et sellega tuleb vältida praeguse olukorra kordumist, kus 2001. aastal tänavuks seatud eesmärgid ei ole täidetud.

“Soovime, et paneksime kirja midagi sellist, mis kaitseks meid kindlalt ebaõnnestumise eest, millega 2010. aastal silmitsi seisame. Tõenäoliselt saavad meil olema vaheeesmärgid ja selge lähtejoon, kuna väga raske on mõõta midagi, kui ei tea, millega seda võrrelda,” selgitab ta.

Kokkuvõttes on meie eesmärgiks muuta bioloogilise mitmekesisuse küsimus sama tähtsaks, kui seda tänaste poliitikakujundajate ja avalikkuse teadvuses on kliimamuutused.

“Bioloogiline mitmekesisus on jäänud suurel määral kliimamuutuste varju. Ärge saage minust valesi aru. Olen kindel, et kliimamuutused on täna tähtsusejärjekorras täpselt seal, kus nad olema peavad, kuid bioloogiline mitmekesisus pole sinna veel jõudnud. Need on sama mündi kaks külge, mis on omavahel väga tihedalt seotud,” ütleb ta.

Reeglite austamine ja loov mõtlemine

Kolmandaks prioriteediks on tagada, et riiklikud valitsused rakendaksid täiel määral neid õigusakte, mis nad Brüsselis ja Luxembourgis vastu on võtnud. Olles peaaegu kümme aastat tagasi olnud Sloveenia liitumiskõneluste juht, tunnistab ta, et kahes poliitikavaldkonnas – keskkonnas ja põllumajanduses – oli “väga raske kõike alla neelata”.

“Ma saan aru, et nende õigusaktide rakendamine on keeruline. Täiesti õiglane on väita, et keskkonnaalased õigusaktid pole sugugi lihtsate killast. Kuid see ei muuda mu arvamust, et tuleb teha jõupingutusi koos antud lubaduste täitmiseks. Lõppkokkuvõttes teeme seda kõike selge eesmärgiga – see on kasuks keskkonnale ja meie inimestele,” ütleb ta.

Volinik rõhutab aga, et sooviks, et nii tema ise kui ka tema kolleegid tötaksid lähiaastatel oma pilgud õigusaktide tekstidelt, vaataksid rohkem tulevikku ning arvestaksid laiemat pildiga. “Me peame leidma sobivaid hetki positiivse poliitika rajamiseks ja suhtlemiseks meie kolleegidega valitsuses. Selleks, et kaitsta keskkonda, peame keskkonda vaatama laiemalt, raamidesse asetamata. Äärmiselt oluline on loov ja raamideta mõtlemine,” ütleb ta.

ELi esimene kliimameetmete volinik

Connie Hedegaard on edukalt alustanud tööd ELi esimese kliimameetmete volinikuna, külastades maailma pealinnu ja Cancúni Mehhikos, kus aasta lõpus toimub järgmine ÜRO kliimamuutuste konverents.

Ta tunneb hästi seda valdkonda, ta tunneb hästi inimesi. Hedegaard oli viis aastat Taani keskkonnaminister ja mängis võtmerolli 2009. aasta detsembris Kopenhaagenis toimunud ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP15) ettevalmistamisel.

Oma uues rollis on Taani volinikul kohustusi aga palju enam kui vaid rahvusvahelised läbirääkimised.

“Üheks minu peamiseks ülesandeks uues komisjonis on kliimamuutusküsimuste tõstatamine kõikides asjakohastes ELi poliitikavaldkondades. See ulatub teadus- ja uuendustegevusest, põllumajandusest ja maaelu arengust, struktuurifondidest, energeetikast, transpordist, tööstusest, kaubandusest ja arendustegevusest keskkonna endani.”

Kuigi ELis on enamik kliimaalasest seadusandlusest juba olemas, näiteks energiatõhususe ja CO₂ heitkoguste vähendamise kohta, tuleb seda nüüd ka nõuetekohaselt rakendada ja valdkondade tasandil teiste meetmetega toetada,” ütleb ta, lisades, et pidevalt vajatakse ka uusi algatusi.

Ta usub, et poliitilisel tasandil peavad tulevikustrateegiad sisaldama algatusi, mis soodustavad vähese süsinikdioksiidi heitega ja rohelist tehnoloogiat. Kõik uued infrastruktuuriprojektid, mis saavad raha Euroopa Liidult, peaksid sisaldama süstemaatilist “kliimakindluse” tagamist.

Hedegaard näeb ELi jätkuvas kliimamuutustega võitlemise eesotsas olemises olulisi majanduslikke eeliseid liidule.

© Euroopa Komisjon

“ELi põhiküsimusteks on energiajulgeolek, töökohtade loomine ja innovatsioon. Tehnoloogiavaldkonnas peab EL kiiresti edasi liikuma. Näiteks Hiina on kiiresti kujunemas päikese- ja tuuleenergia tehnoloogiliseks liidriks maailmas. Euroopa ei tohi maha jääda. Praegu kaalul olevad küsimused on sama palju majanduslikud kui ka keskkonnavalad.”

Teavitustöö

Enne poliitikasse tulemist oli Connie Hedegaard mõjukas telereporter ja ajakirjanik. Ka tema uues rollis on tähtsal kohal teavitustöö, nii poliitilisel tasandil kui ka avalikkusega suhtlemisel.

“Ma olen pühendunud jätkuvalle teadlikkuse tõstmisele ja lahenduste pakkumisele. EL peab jätkama teiste riikide tiivustamist ambitsioonikamate eesmärkide seadmisel,” rõhutab ta. Ta usub, et üks-ühele dialoogid poliitiliste juhtide vahel on viljakamad kui suured konverentsid sadade delegaatidega. “Isiklikud, mitte liiga ametlikud kohtumised, mis jäävad avalikust tähelepanust eemale, soodustavad tõelist dialoogi, kus antakse tõelisi lubadusi,” lausub ta.

Sammsammuline lähenemine

Aasta lõpus toimuva järjekordse ÜRO konverentsi eel teab Taani volinik väga hästi, kui oluline on tulevikuväljavaadete suunamine. “Pooldan sellist astmelist lähenemist, mis hoiab hoo sees ja toob järk-järgult rohkem kohutusi. Cancúni kohtumiseks valmistatakse ette kava, kus määratakse konkreetsed väljundid,” selgitab ta.

Ta soovib innustada rahvusvahelist üldsust seadma eesmärgiks kasvuhooonegaaside emissiooni vähendamise 30% võrra 2020 aastaks.

Majanduslike eeliste mõistmine

“Meil seisab ees palju tööd. Minu suurimaks sooviks on näha viie aasta pärast Euroopat maailma kõige kliimasõbralikumana piirkonnana.

Samuti soovin, et kõik eurooplased saaksid aru tegelikust majanduslikust kasust, mis saadakse energiateadlikust kliimakavast. Meie tuleviku jaoks on see õige majanduslik ja keskkondlik strateegia.”

🎯 Tuginedes Kopenhaageni kokkuleppele

Euroopa Komisjon on hakanud kiiresti aluseks võtma eelmise aasta detsembris Kopenhaagenis toimunud kliimamuutuste konverentsil saavutatud edasiminekut, avaldades uue strategiadokumendi, mille eesmärk on üleilmsete kliimamuutustega toimetulekule suunatud jõupingutuste hoo säilitamine.

Oma uues teatistes kutsus komisjon üles kiiresti rakendama ELis Kopenhaageni kokkulepet, eriti arengumaade abistamiseks välja pakutud kiireid finantsabimeetmeid. EL on võtnud kohustuse anda 7,2 miljardit eurot finantsabi, et aidata vaeseimatel riikidel võidelda kliimamuutustega aastatel 2010–2012.

Teatistes rõhutatakse, et EL peaks jätkama tööd rahvusvahelise süsinikuturu väljaarendamisel, mida nähakse üliolulisena süsinikdioksiidide vähendamisele suunatud investeeringute edendamisel ja globaalsete heitkoguste kulutasuval vähendamisel. Tunnistatakse, et süsinikuturg võib tekitada ka suuri finantsvooge arengumaadesse.

Komisjon usub, et EL peab impulsside loomiseks eeskujuna andma. EL on juba

kohustunud kärpima heitkoguseid 20% alla 1990. aastate taset aastaks 2020. Samuti kinnitab komisjon veel kord ettepanekut suurendada kärbet järkjärguliselt 30%-ni, kui teised tähtsamad majandusriigid nõustuvad andma neisse üleilmsetesse jõupingutustesse õiglase panuse.

EL näeb Kopenhaageni kokkulepet olulise ehituskivina ja sammuna ELi eesmärgi suunas võtta vastu juriidiliselt siduv globaalne kliimakokkulepe. Kopenhaageni konverentsi tõeliselt väärtuslik tulemus oli kinnitus ELi põhieesmärgile hoida globaalset temperatuuritõusu alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega, et vältida kliimamuutuste ennustatavat mõju.

Ettevalmistus Cancuniks

Valmistudes ÜRO kliimakonverentsiks Mehhikos Cancunis selle aasta lõpul, teeb komisjon ettepaneku töötada välja juhised läbirääkimisprotsessiks ÜROs. Tulemuseks peaks olema terve rida praktilisi väljundeid ÜRO kohtumise tarbeks.

Selle saavutamiseks on ELil vaja tugevdada oma haaret, läbi rääkida ja veenda ning tugevdada usku sellesse, et on võimalik jõuda globaalse kokkuleppeni. Neid jõupingutusi juhib kliimameetmete volinik Connie Hedegaard.

“EL on valmis, kuid maailm ei pruugi olla, ja seetõttu peab meie lähenemisviis olema sammsammuline. Kopenhaagenis kindlustasime me tähtsamate majandusriikide – USA, Hiina, Brasiilia, Lõuna-Aafrika ja India –

“EL on valmis, kuid maailm ei pruugi olla, ja seetõttu peab meie lähenemisviis olema sammsammuline”

tunnustuse seisukohale, et probleem on jagatud vastutus ja on lahendatav üksnes ühiselt. See oli tõeline edu.

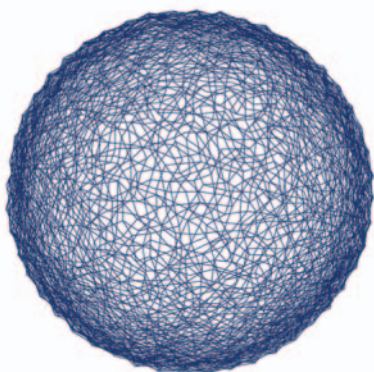
Nüüd peame tekitama impulsse ja andma oma parima, et saavutada Cancunis konkreetseid ja reaalseid tulemusi ning kindlustada – mitte hiljem kui Lõuna-Aafrikas* – kokkulepe õigusliku kohustuse osas.”

Enne juunis toimuvat Euroopa Ülemkogu koostab komisjon analüüsi, missuguseid praktilisi poliitikaide oleks vaja heitkoguste 30% vähendamise rakendamiseks. Komisjon visandab ka plaani ELi üleminekust vähem süsinikdioksiidi heiteid tekitavale majandusele aastaks 2050. 🎯

* Järgmine ÜRO kliimakonverents (COP17) toimub Lõuna-Aafrikas aastal 2011.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/climat/future_action_com.htm

COP15
COPENHAGEN
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2009

🎯 Olelusringipõhise mõtteviisi rakendamine paremate keskkonnaalaste valikute tegemiseks

Kas keskkonda säästab rohkem prügi taaskasutamine või selle baasil energia taastootmine? Kas parem oleks vältida jäätmete tekitamist, kasutades edasi vananenud seadmeid, või asendada need energiasäästlikemate mudelitega? Valikud on keerulised, kuid komisjoni uus käsiraamat "Olelusringipõhine mõtteviis ja hindamine" võimaldab poliitikutel, tootjatel ja tarbijatel jõuda parima lahenduseni.

Plastpudelid

Kohalikud võimud seisavad sageli valiku ees, kas töödelda plastpudeleid ümber või nad energia saamiseks põletada. Kõnealuses juhendis peetakse üldiselt tõhusamaks esimest varianti, eriti kui arvestada uute pudelite tootmiseks vajalikku suhteliselt suurt energiahulka ja nende ümbertöötlemiseks kuluvat väikest energiakogust.

Meie nõudlus Maa ressursside järele ületab praegu planeedi võimalused kaks ja pool korda.

Ainuüksi Euroopa Liidus tekitatakse igal aastal umbes 3 miljardit tonni prahti – mis teeb rohkem kui 6 tonni inimese kohta. Kui tahame sellist kogust tõhusalt käidelda, tuleb mõelda efektiivsele jäätmekäitlusele. Käsiraamat "Olelusringipõhine mõtteviis ja hindamine" sisaldab mõõdetavat ja teaduslikult põhjendatud käsitlust selle kohta, kuidas rakendada parimat keskkonnapraktikat.

Kuigi tooted, mida me ostame, tagavad meile igapäevaelus mugavuse ja heaolu, võib neil olla meie elukeskkonnale ka negatiivne mõju, mis seisneb kliimamuutustes, õhu- ja veesaastes ning loodusvarude ammendumises.

Euroopa Komisjoni keskkonna- ja teadusuringute osakondade poolt välja töötatud olelusringipõhine mõtteviis julgustab nii poliitikuid kui tootjaid võtma arvesse erinevaid tegureid toote kogu olemasolu ajal. See võimaldab kaaluda erinevate poliitiliste lahenduste võimalikku kasu või kahju keskkonnale.

Juhend poliitikutele

Uus juhend *Rahvusvaheline Olelusringi Andmesidesüsteem* (The International Reference Life Cycle Data System – ILCD) kujutab endast põhjalikku käsiraamatut, mis sisaldab olelusringi hindamiseks olulisi samme ja asjakohaseid küsimuse-asetusi.

Olelusringiga seotud tegurid ulatuvad põhitööraine kaevandamisest tootmise, turustamise ja kasutamiseni ning lõpuks ka taaskasutamise, ümbertöötlemise, energia taaskasutamise ja ülejäänud jäätmete kõrvaldamiseni. Hinnatakse ka toote võimalikke heitmeid ja nende mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.

Olelusringi hindamine võimaldab anda ökotooted otsivatele tarbijatele põhjalikumaid teavet; aitab ettevõtetel luua täiustatud tooteid ja uusi teenuseid; ning annab poliitikakujundajatele selgema ettekujutuse oma otsuste tegelike kulude ja tulude kohta.

Olelusringi hindamine ei saa anda kõiki vastuseid. Kuid poliitikutel ja ettevõtetel peavad siiski tegema otsuseid, pidades silmas konkreetseid asjaolusid. Selline hindamine aitab neil teha paremaid keskkonnaalaseid valikuid. 🎯

Lisateave

<http://lct.jrc.ec.europa.eu>

Uued väljaanded

“Healthcheck for Europe’s protected nature”

See 28-leheküljeline ülevaade Euroopa loodusliku mitmekesisuse praegusest olukorrast on osa elupaikade direktiivi raames koostatud regulaarsest aruandlusest. “Seisundi kontroll” põhineb liikmesriikide aruannetel, milles esmakordselt hinnati süstemaatiliselt Euroopa kõige ohustatumaid loomi, taimi ja looduslikke elupaiku. Leiti, et enamiku uuritud liikide ja elupaikade kaitsestaatus on ebasoodne ja paljud on hävimas. Seega on selge, et nende kaitsmiseks on vaja teha suuremaid jõupingutusi.

<http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/healthcheck.pdf>

“Wildlife Trade Regulations in the European Union”

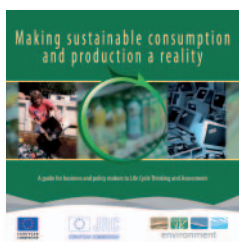

Kuna EL on üks tähtsamaid metsloomade ja looduslike taimede kaubaturgusid, lasub ELil eriline vastutus tagamaks, et eluslooduse ja loodustoodetega kaubitsemine oleks keskkonnasäästlik ja ei ohustaks asjaomaseid liike. EL rakendab alates aastast 1984 ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) elusloodusega kauplemist käsitlevate EÜ õigusaktide kaudu. See 24-leheküljeline brošüür tutvustab algtasemel konventsiooni CITES, elusloodusega

kauplemist käsitlevaid ELi õigusakte ja nende peamisi sätteid.

http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/trade_regulations/short_ref_guide.pdf

“Making sustainable consumption and production a reality”

Tarbijad soovivad üha enam teha kaupade ostmisel õigeid keskkonnaalaseid valikuid. Poliitikakujundajad tahavad edendada keskkonnasäästlikku tarbimist ja tootmist, et vastata siseriiklikele ja rahvusvahelistele keskkonnaalastele väljakutsetele. See 32-leheküljeline juhend on välja töötatud aitamaks nende probleemidega tegeleda ja aitamaks nii riiklikul kui erasektoril teha teadlikumaid otsuseid, et saavutada keskkonnakaitse seisukohalt paremaid tulemusi. Juhend näitab, kuidas

kasutatavate toodete keskkonna- ja tervisealaste mõjude kindlakstegemiseks ja vähendamiseks saab kasutada olusuringipõhist lähenemisviisi. See rõhutab, kui tähtis on pidada neid teemasid silmas kogu toote elutsükli jooksul ja käsitleb neid poliitikakujunduse, äritegevuse planeerimise ja innovatsiooni kontekstis.

http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=KH3109259

Kui ei ole märgitud teisiti, on väljaanded tasuta saadaval EU Bookshopi veebilehel bookshop.europa.eu või keskkonna peadirektoraadi teabekeskuses aadressil Information Centre (BU-9 0/11), Environment DG, European Commission, B-1049 Brussels, Belgium.

Agenda

Rohelise Nädala konverents 2010: Biodiversity – our lifeline 1.-4. juuni 2010, Brüssel

Tänavu on suurima iga-aastase Euroopa keskkonnapoliitika konverentsi päevakorras bioloogiline mitmekesisus. Kavas on umbes 30 istungit, kus käsitletakse bioloogilise mitmekesisuse ja looduskaitse olukorda Euroopas ja maailmas. Vaadeldakse bioloogilisest mitmekesisusest saadavaid hüvesid, kaasaegsetest teguritest tingitud survet neile ja võimalikke lahendusi bioloogilise mitmekesisuse praegusele vähenemisele. Analüüsitakse ka ELi bioloogilise mitmekesisusega seotud poliitikaid ning looduskaitsepoliitikat pärast 2010. aastat, bioloogilise mitmekesisuse majanduslikku mõõdet, ökosüsteemi teenuseid ja Natura 2000 seonduvat. Kolmepäevasele kõrgetasemelisele arutelule oodatakse umbes 3 800 osalejat ELi institutsioonidest, äri- ja tööstusettevõtetest, valitsusvälistest organisatsioonidest, riigiasutustest, teadus- ja akadeemilistest ringkondadest.

www.greenweek2010.eu

TRA Konverents 2010 7.-11. juuni 2010, Brüssel

Euroopa Transpordiuuringute Areeni (TRA -Transport Research Arena Europe) konverentsi teema aastal 2010 on “Rohelisem, ohutum ja targem teetransport Euroopale”. See iga kahe aasta tagant toimuv konverents hõlmab kõiki teetranspordi aspekte ja uuringuid ning on Euroopa foorumiks, kus tutvustatakse transpordi- ja teedehituse sektori innovatsiooni-, teadus- ja arendustegevust rohkem kui 1 000 eksperdile ja huvilisele.

www.traconference.eu

Pinnas, kliimamuutused ja bioloogiline mitmekesisus – kus me oleme? 23.-24. september 2010, Brüssel

Maapinna, kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse omavahelisi seoseid käsitleva kõrgetasemelise konverentsi korraldajateks on Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat koostöös Teadusuuringute Ühiskeskusega ning kliimameetmete peadirektoraadiga.

http://ec.europa.eu/environment/soil/biodiversity_conf.htm

2010 Euroopa keskkonnaalaste ettevõtlusauhindade konkursi finalistid

Euroopa keskkonnaalaste ettevõtlusauhindadega, mida annab iga kahe aasta tagant välja Euroopa Komisjon, tunnustatakse Euroopa Liidu ja kandidaatriikide ökoinnovatiivseid ettevõtteid, kes on andnud olulise panuse jätkusuutliku arengu tagamisse. Auhinnad on jagatud nelja kategooriasse – juhtimine, tooted, toomisprotsessid ja rahvusvaheline koostöö. Tänavuse konkursi finalistid valiti 141 kandidaadi hulgast. Võitjad tehakse teatavaks pidulikul tseremoonial, mis toimub 2. juunil 2010 Rohelisel Nädalal Brüsselis.

Tootmisprotsessi kategooria

Belgia ettevõttes **Ecover** toodetakse puhastusvahendite jaoks loodusliku käärimisprotsessi teel "ökoloogilisi pindaktiivseid aineid", kasutades fossiilsete varude asemel täielikult taastuvaid tooraineid. Kodumajapidamiseks kasutatavad Ecoveri puhastusvahendid on müügil 25 riigis.
www.ecover.com

Zenergy Power GmbH ja **Bültmann GmbH** (Saksamaa) kasutab tööstuslikus tootmisprotsessis ülijuht-tehnoloogiat ja on vähendanud 50% võrra energiat, mida läheb vaja vasest ja alumiiniumist plaatide kuumutamiseks ning suurendanud tootlikkust 25% võrra.
www.zenergypower.com

Saksamaa VKE **Dr.-Ing. Werner Neu Verfahrenstechnik GmbH** on välja arendanud uue energiasäästliku meetodi termoplastiliste plaatide valmistamiseks. Konvektiivne soojusülekanne süsteem (CHT – convective heat transfer) vähendab tootmiskulusid 50% võrra.
www.zenergypower.com

Juhtimise kategooria

AEVG Abfall-Entsorgungs und Verwertungs GmbH (Austria) on olmejäätmete käitlemise keskus, kus on juurutatud kaasaegsed ringlussevõtu süsteemid ja paigaldatud lisaks 5 000 m² ulatuses päikesepaneelid, mis varustavad energiaga küttesüsteemi.
www.aevg.at

ARÇELİK A.Ş. (Türgi), elektriliste kodumasinate tootjat tunnustati heade keskkonnajuhtimistavade, uuendusliku visiooni ning keskkonna- ja sotsiaalküsimuste täieliku integreerimise eest ärijuhtimisse.
www.arcelik.com.tr

Findus Group (Ühendkuningriik), kus on võetud kasutusele keskkonnateadlik kalanduse juhtimissüsteem, mis kaasab jätkusuutlikud poliitika ettevõtte tegutsemise mereandide valdkonnas. Ettevõtte eesmärk on vältida seda, et kasum tuleks väga tundliku kalandussektori kahanenud kalavarude arvelt.
www.findusgroup.com

Toote kategooria

Belgias asuv VKE **EnergyICT** on välja töötanud "aruka" jaamade jälgimise- ja juhtimissüsteemi suure Briti energia jaemüüja jaoks. Uuenduslik süsteem aitab koguda ja analüüsida energiatarbimise andmeid ja vähendada oluliselt energiatarbimist.
www.energyict.com

Frigoglass Saic Kreekas on välja töötanud energiatõhusa jahutussüsteemi kaubanduslike jääkülmade toiduainete ja joogi-automatide tarbeks. Seda süsteemi iseloomustab arukas energijuhtimine ja kahjutute materjalide kasutamine loodusöbraliku lahenduse saavutamiseks.
www.frigoglass.com

Siemens AG (Saksamaa) on parandanud oluliselt suurte gaasiturbiinide energiatõhusust. Edusamme on tehtud turbiinide projekteerimises, materjaliteaduses ja põletustehnoloogias, mistõttu energiatõhusus ulatub 60%ni.
www.siemens.com

Selles kategoorias sai erilise tunnustuse osaliseks **EDF Group** Slovakiast, kus töötati välja kergesti rakendatav tehniline lahendus, mis aitab vältida lindude hukkumist elektriliinidel.
www.sse.sk

Rahvusvahelise koostöö kategooria

Kandidaatide lühikesse nimistusse valiti Hispaania ettevõtte **Grupo Ferrovial**, mis aitas varustada ohutu joogiveega Serengeti, Tansaania, elanikkonda, lahendades potentsiaalselt ka teiste arengumaade paikkondlikke probleeme.
www.ferrovial.es

Lisateave
www.ebae.eu

Väljaannete talitus

